



55. FESTIVAL IGRANOG FILMA U PULI: RIJEČ KRITIKE - »BUICK RIVIERA« GORANA RUŠINOVIĆA

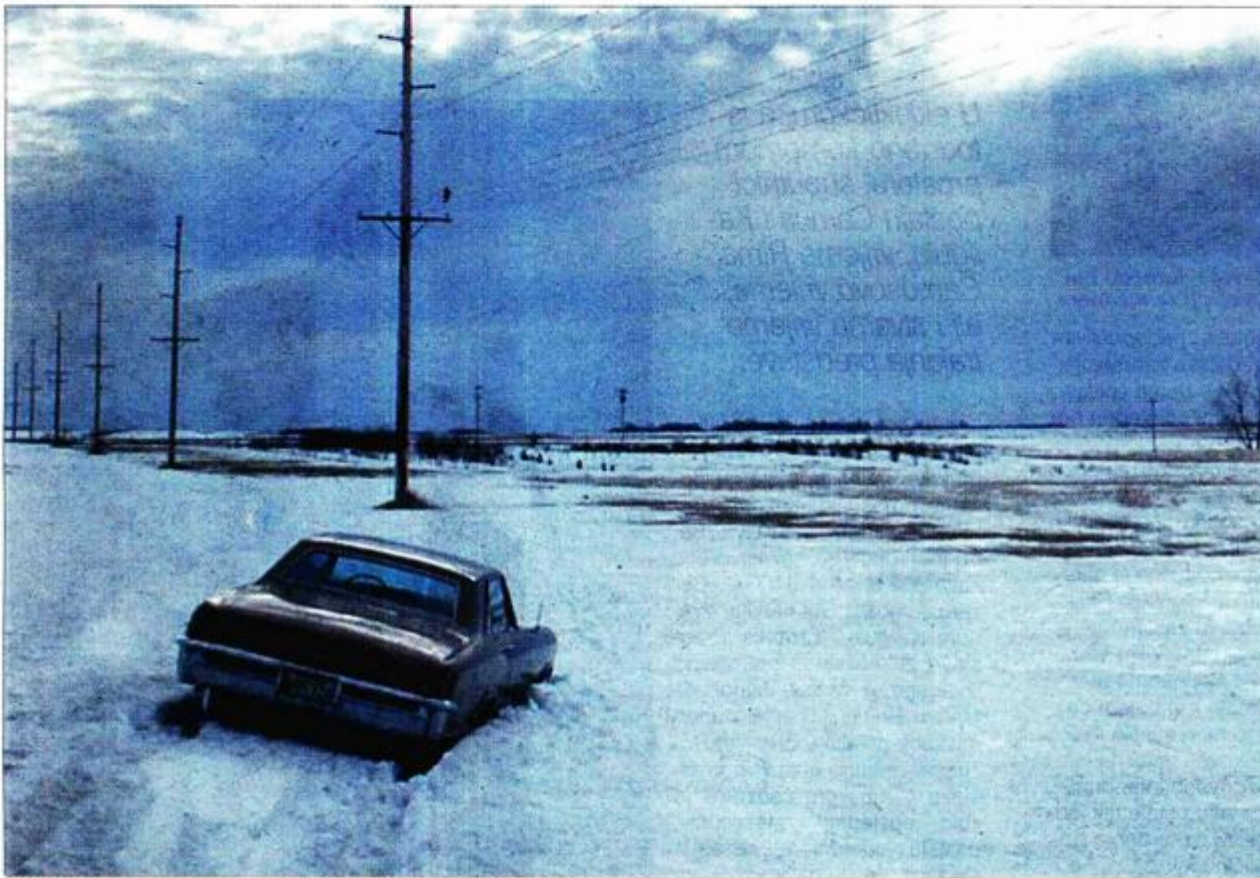
# E, moj zemljače u tuđini

Leon Lučev je Dalmatinac i igra bosanskog Srbina, a Slavko Štimac je Ličanin i igra bosanskog muslimana ateistu Hasana. Obojica su emigranti u Americi u karizmatičnom filmskom Fargu, koji su kao svojevrsnu triler ikonu stvorila braća Coen, a sve je vrhunski kamerom snimio Igor Martinović, također životom i radom vezan za SAD. I još nešto, Štimac se u hrvatski film trijumfalno vratio nakon godina izbjavanja

Piše **Mate ĆURIĆ**

U slavljeničkom raspoloženju i novom ruhu kina Valli, u jubilarnom izdanju 55. Pule s podosta gostiju, povratkom starih i dolaskom novih filmaša, povraćenim ritmom življenja uz i oko festivala prošao je prvi dan festivala igranog filma, i to uz nekoliko činjenica koje odmah treba spomenuti. Prvi hrvatski igrani film prikazan u obnovljenom kinu je »Buick Riviera« Gorana Rušinića, ujedno i prvi prikazan u Areni na novom projektoru, prvi put sa svim potrebnim tehničkim uvjetima za jedan film, kao nikada u proteklih više od pola stoljeća. Evo još nekoliko neobičnosti: riječ je o hrvatskom režiseru i producentu, po čemu film i određujemo, dodajmo i scenarij i hrvatske glumce koji u Americi igraju dvojicu bosanskih likova s bosansko-hercegovačkim ratnim iskustvom, odnosno traumom koju nose u sebi.

Leon Lučev je Dalmatinac i igra bosanskog Srbina Vu-



ku, a Slavko Štimac je Ličanin i igra bosanskog muslimana ateistu Hasana. Obojica su emigranti u Americi u karizmatičnom filmskom Fargu, koji su kao svojevrsnu triler ikonu stvorila braća Coen, a sve je vrhunski kamerom snimio Igor Martinović, također životom i radom vezan za SAD. I još nešto, Štimac se u hrvatski film trijumfalno vratio nakon godina izbjavanja, uglavnom vezan za Kusturicu i njegov život i rad u Srbiji, Francuskoj, New Yorku, ali je svojim izgledom i prepoznatljivošću ostao isti onaj mališan koji je 1972. na velika vrata stupio u Arenu ulogom u Gluščevićovom »Vuku samotnjaku« pa potom Reljinom »Vlaku u snijegu«...

Dakle, sve ovo govori da više nema pravila po kojima bi se morao napraviti neki nacionalni film i da je

umjetnička sloboda, autorstvo, ono što ga određuje u svom habitusu. To je sigurno formula koja dobro paše hrvatskoj kinematografiji, oduvijek okrenutoj tom art izričaju, što nam je uostalom zadnjih godina priskrbilo velik uspjeh u Europi. Očito je Goran Rušinić otišao i korak dalje pa ne treba sumnjati da će »Buick Riviera« osvojiti i ostatak svijeta, počevši od Amerike gdje je film snimljen, namjerne citatnosti u slici Farga i psihološkog trilera koji priziva Coenove, a bosansko-hercegovačka ratna tematika na filmu više nije nepoznanica ni u Hollywoodu. Naravno, kao što ni rukopis pisca književnog predloška i scenarija Miljenka Jergovića nije nepoznat stranim čitateljima.

Ostaje zapravo samo taj-

na u i oko Gorana Rušinića, koji je ovim filmom sve razotkrio: ako je u prvijencu »Mondo Bobo« bio talent, u drugom filmu »Svjetsko čudovište« potvrđeni talent, onda je u »Buick Rivieri« zreli profesionalac koji zna sve filmske elemente spojiti i u najzahtjevnijem izazovu kao što je jedna autorska psihološka priča, koja se namjerno drži pod kontrolom da ne postane ono što će se glavnim likovima na kraju dogoditi - razorit će ih vlastiti strah, bojazan, mržnja, neizvjesnost, hladnoća - pa iako daleko od kuće, i tamošnjih strahota i slika koje potiskuju, sustići će ih val tragedije.

Rušinić gleda očima slikara, što je snimatelju samo olakšalo da tu viziju podcrta i naglasi, a bijeli zimski hladni pejzaž Sjeverne Dakote i ceste koje nikuda ne vode

idealno komuniciraju s prazninom koju u sebi nose Hasan (Štimac) i Vuko (Lučev), a što se onda preslikava i na zbunjenu Hasanovu sprugu (Aimee Klein). U takvoj posttraumatskoj sporoj atmosferi režiser nas cijelo vrijeme uspijeva držati u neizvjesnosti, pretapajući zumiranjem pažnju čas na jednog, čas na drugog glumca. Njihova je igra toliko fascinantna i autentična da ni u jednom kinu na svijetu neće ostati neprimijećena. Zlatnu Arenu Slavku Štimcu za glavnu mušku ulogu može uzeti samo Leon Lučev u istoj kategoriji i u istom filmu.

Što se tiče one triler atmosfere koju asocira Fargo, ne proizlazi ona samo iz odnosa Hasana i njegovog automobila »buicka«, nastojanja spruge da ga se riješi (auta, naravno), slučajnog susreta

..F..Com

**KulTurist**  
Sva lica kulture.

55. PULA  
FESTIVAL IGRANOG FILMA  
19. - 26. 7. 2008.

FILM  
POD  
KOŽOM

na ničijoj cesti sa zemljakom u tuđini, i to Srbinom iz Bosne... Tu se savršeno uklapa glazba Brane Živkovića, ali najviše režiserova dosljedna citatnost američkog žanra poznate braće pa cijelo vrijeme čekamo kad će se i otkud iznenada pojaviti u kadru karizmatično lice Stevea Buscemija. Eto, to iščekivanje je odlika filma, a sve ostalo - bosanske refleksije, muslimanska strpljivost i srpska bahatost, pogotovo oko kupnje »buicka«, u drugom su planu. Ako bih već sada tvrdio da ovaj film ima velike izgleda da osvoji Oscara za strani film (k tome još i na engleskom jeziku), mogu pogriješiti jedino u tome da će mu biti teže tu nominaciju steći kod kuće.